

EVROPSKÝ

SENIOR

18

3.11.2005

Společnost pro Evropu, Pod Parukáčkou 8 - 130 00 Praha 3

www.rscr.cz

DrJermar@aol.com

Redakce:

ROZMNOŽUJTE NAŠE INFORMACE XEROXEM

Boj proti vytlačování seniorů

Člověk jako živočišný druh se může dožít až stovacetilet, kdyby žil ve zdravém prostředí a kdyby ho neusmrtily smrtelné úrazy nebo zhoubné choroby.

Ženy žijí v průměru déle než muži. V minulosti se průměrná délka jejich života prodlužovala podstatně rychleji než průměrná délka života mužů. Podle odhadu z doby před 30 lety by v současnosti na světě mělo být o polovinu více žen než mužů. Vyšší procento jejich zaměstnanosti ve vyspělých zemích však negativně zapůsobilo na tento trend.

Podle údajů OSN bylo před padesáti lety na světě přibližně 200 milionů lidí starších 60 let. V roce 1970 jich bylo přes 300 a dnes nás je již kolem 600 milionů. Na světě je tedy dnes dvakrát tolik seniorů než před třiceti lety. Za dvacet let bude v naší republice čtvrtina obyvatelstva starší než 60 let.

Jak vyplývá ze závěrů semináře o stárnutí, pořádaného Světovou zdravotnickou organizací WHO, je jednou z neúčinnějších metod zpomalení stárnutí zachovat, podle fyzických i mentálních možností, určitou část profesionální činnosti. Dále je třeba vzít na zřetel, že život seniorů v České republice se bude po stránce formální i materiální pozvolna přibližovat způsobu života seniorů v Evropské unii.

Podíl seniorů na celkovém počtu obyvatelstva se tedy i v naší republice

poměrně rychle zvyšuje. To vyžaduje řadu organizačních i ekonomických opatření. Z těchto důvodů je třeba také zlepšit, zaktivovat účast i našich seniorů při společensko-politickém životě, podpořit jejich aktivní život, aby se i jejich stárnutí zpomalilo. Na druhé straně je i výhodné využít životní zkušenosti seniorů, zejména z let před a po roku 1948 a také z let 1968 a krátce po tomto roce jako zdroje důležitých informací pro příslušná politická rozhodnutí.

Pro podporu aktivace českých seniorů a senierek vyhlásila Evropská komise i v České republice, v rámci finanční podpory Phare, pod číslem CZ 2002/000-282.02.02, program Boje proti vytlačování seniorů na okraj společnosti s původním anglickým názvem Fight Against Marginalisation of Senior Citizens.

Tento program měl dvě priority

1. Zlepšit přístup seniorů k informacím, vzdělávání a komunikaci a zlepšit postoj společnosti k seniorům;
2. Posílit sociální a zdravotní služby a lidskou důstojnost seniorů.

Zatím co druhá priorita se týkala především specializovaných institucí a zařízení pro seniory, první priorita oslovila seniory samotné, tedy především velké seniorské organizace, sdružené v KVOD – Koordinačním výboru organizací důchodců. První priorita se týkala se tří sektorů:

- (a) výuky internetu pro seniory;
- b) vztahu společnosti a seniorů;
- c) evropského zasíťování organizací.

Nadace pro rozvoj občanské společnosti NROS, která tento a jiné projekty Phare řídí, přejmenovala celý program pro seniory tak, že se zcela vytratil původní záměr EU. Pod názvem „Podpora aktivního života seniorů“ přidělila pak fondy první priority:

- dvěma seniorským organizacím: Senior, Život 90 a dále
- řadě organizací, jež se seniorskou problematikou zabírají jen jako

okrajovou činností, tedy vzdělávacím centrem a organizacím Venkovský prostor, Totem, Filla, Remedium, Centrum pro rodinu a sociální péči, sdružení pro ekologickou výchovu Tereza a Evropskému poradenskému a informačnímu centru.

- řadě církevních institucí jako jsou diakonie, hospicová sdružení, charity, jejichž záměrem je zejména posílení sociálních a zdravotních služeb.

- Českému helsinskému komitétu, obsahem jehož činnosti jsou podle stanov práva menšin (a tedy i seniorů), práva žen, práva dětí a cizinců, ale i především vězeňství a trestní justice, práva vězňů a zadržených policíí.

Tyto instituce se zabývají převážně seniory mimo aktivní činnost, což spadá pod druhou prioritu programu.

Návrhy projektů klíčových seniorských organizací, zaměřené zejména na financování činností KVOD, Svazu důchodců ČR a ADO – Asociace důchodců odborářů odmítla NROS poprvé již v roce 2003.

Při novém rozdělení grantu na jaře 2004 předložily své návrhy naše dvě nejdůležitější organizace důchodců znovu: KVOD – Koordinační výbor organizací důchodců a Svaz důchodců. ADO - Asociace důchodců odborářů nesměla předložit podle pravidel NROS žádný návrh. Je totiž odborovou organizací a nikoliv organizací neziskovou.

Společnost pro Evropu předložila svůj návrh v koordinaci s návrhy KVOD i Svazu důchodců a s návrhem ČSVTS - Českého svazu vědeckotechnických společností. Žádný z těchto návrhů, vyjma projektu ČSVTS, nebyl nadací NROS přijat.

O kvalitě rozhodnutí i práce NROS, odborné úrovni a zřejmě i charakteru členů jejího vedení a příslušné její komise, jež rozhodovala anonymně, v rozporu s pravidly Evropské komise, svědčí ostatně fakt, že přidělila grant mládežnickému projektu, nazvaného:

Dědo, zmáčkni knoflík vpravo nahoře, tedy projektu, jež uráží lidskou důstojnost seniorů.

Návrhy našich organizací byly navzájem koordinované a zahrnovaly, jako jediné mezi všemi, všechny tři sektory první priority tohoto programu Phare. Byly vypracovány za vedení předních odborníků seniorské problematiky v České republice, jež znáte, za spolupráce mezinárodního poradce, jež po desetiletí připravoval a vedl internacionální projekty a mnohačlenné vícenárodní týmy v rámci Organizace spojených národů, Světové banky, Asijské rozvojové banky a Kreditanstalt für Wiederaufbau.

Všem těmto, skutečně seniorským návrhům, vypracovaným znalci, přidělila NROS nejnižší ocenění, aby je mohla vyřadit. Přestože byly zpracovány i za mezinárodní podpory BAGSO, zastřešující německé seniorské organizace a za spolupráce evropského výzkumného ústavu, zabývajícího se problémy seniorů v Evropě.

Tak dosáhla nadace NROS naprostého opaku záměru Evropské komise: Vytlačila největší a nejzkušenější organizace seniorů České republiky na okraj společnosti tím, že předala finanční prostředky Evropské unie především organizacím lidí produktivního věku a místního významu.

Zasíťování a přenášení evropského seniorského know-how, tak potřebné pro evropskou spolupráci, v jejímž rámci předložila svůj návrh Společnost pro Evropu (tedy prioritu 1c programu) NROS pak zcela vyřadila.

Statisíce členů našich dvanácti seniorských organizací, zastřešených Radou seniorů České republiky, si zaslouží, aby nebyli stavěni mimo českou společnost a aby některý z kontrolních orgánů vlády České republiky zajistil pořádek v této záležitosti.

Proto Společnost pro Evropu již loni požádala o prošetření této záležitosti nejprve přímo paní PhDr. H. Šilhanovou, ředitelku NROS a pak příslušný odbor ministerstva financí. Ti neshledali nic závadného na skutečnosti, že právě třem nejvýznamnějším organizacím seniorů nebyl přidělen grant. Nezabývali se tím, že granty byly přiděleny především organizacím, řízeným občany v produktivním věku, že cíle evropského programu nebyly dosaženy a senioři, jímž byl program určen předem vyloučení.

Proto se Společnost pro Evropu obrátila minulý měsíc přímo na pana místopředsedu vlády Škromacha se žádostí, aby příslušné orgány prošetřily, jakou část prostředků z tohoto evropského programu pro Boj proti vytláčování seniorů na okraj společnosti získali lidé v produktivním věku a kolik zbylo na důchodce.

Odpověď pana místopředsedy hodláme zveřejnit v novém seniorském měsíčníku, případně i v denním tisku.

Boj proto vytláčování seniorů na okraj společnosti je nutno dovést do konce. Granty se pokusíme získat z jiných zdrojů Evropské komise, na jejichž rozdělování nemají české organizace, podobné NROS, žádný vliv. Hledáme zájemce o tuto mezinárodní spolupráci, schopné připravovat dokumenty v cizím jazyce, zejména v němčině a angličtině. Prosíme je, aby se přihlásili na adresu redakce a Společnosti pro Evropu. (red)

Rada seniorů ČR

Byla založena dne 31. května 2005 dvanácti členskými organizacemi sjednoceného důchodcovského hnutí s cca půlmiliónovou členskou základnou. Rada seniorů České republiky tak disponuje reprezentativní mírou suverenity k výkonu vyjednávacích, konzultativních, dohodovacích, informačních, iniciativních,

kontrolních, mezigenerační sjezdových a poradních funkcí ve vztahu k vládě, k resortům, k parlamentu a k dalším ústavním činitelům v zastoupení všech 1 930 000 příjemců starobních penzí v České republice. Po konstituování příslušných struktur usiluje uvedené funkce plnit též ve vztahu k orgánům krajské a obecní samosprávy. Zaregistrování Rady bylo provedeno dne 4. července 2005.

Posláním Rady, která v České republice vznikla po vzoru států Evropské unie, je vytváření otevřené společnosti pro všechny generace, koncipování mezigeneračních vztahů, dialogu a tolerance, aktivizace starší generace pro duchovní, kulturní, sociální a společenský rozvoj.

Rada je připravena spolupracovat se státními orgány též na zajišťování odpovídajícího sociálního postavení a životního standardu třetí generace, na využívání potenciálu, intelektu a zkušeností seniorů ve prospěch společnosti, na tvorbě a realizaci projektů aktivního stárnutí české populace.

Členy předsednictva Rady byli zvoleni: Dr. Zdeněk Pernes, předseda, Prof. Dr. Jan Solich - 1. místopředseda, Ing. František Hinz a Ing. Jaroslav Ulma - místopředsedové, dále doc. MUDr. Josef Alois Tichý, CSc., PhDr. Jiří Dejmek a Ing. Ludvík Laburda. Členy revizní komise jsou Jarmila Houšková, Oldřich Strnad a Ing. Jiří Zelinka.

Kontakt: Rada seniorů ČR,
nám. W. Churchilla 2, 112 59 Praha 3
e-mail rscr@rscr

(rscr)

Společnost pro Evropu

je občanské sdružení, registrované a vyvíjející činnost podle zákona č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, ve znění pozdějších předpisů. Cílem tohoto sdružení je spojovat napříč politickým spektrem všechny občany, organizace, skupiny i jednotlivce naší republiky, pro

aktivitu směřující k podpoře a rozvoji demokratické Evropy jako svazku rovnoprávných států, jež udržují své tradice, usilují o život v míru, svobodě a dostatku a přijímají možnosti globalizace jako výzvu pro vyrovnání rozvoje a jeho udržení v setrvalém stavu, skýtajícím stejné možnosti všem vrstvám obyvatelstva.

Evropa, jejíž dveře se pro nás otevřely naším rozhodnutím při referendu, je demokratickým svazkem a demokracie znamená spoluúčast všech. Proto sleduje Společnost pro Evropu tyto záměry:

- podněcovat důvěru běžných občanů České republiky v ideály, které se v členských zemích Evropské unie osvědčily v průběhu více než padesáti let

- informovat a diskutovat o přínosu a problémech Evropské unie i připravovaných reformách její činnosti a tyto diskuse spoluorganizovat

- podněcovat zájem všech občanů na probíhajícím procesu reformy evropského dění a aktivizovat pro evropské myšlenky celou naši společnost

- vytvořit tak předpoklady pro rychlé a úplné využití všech možností, jež České republice vstup do Evropské unie skýtá.

Společnost poskytuje ženám a mužům bez rozdílu věku, národnosti a vyznání a také vyspělé mládeži možnosti spolupráce. Její členové neplatí žádné příspěvky. Zavazují se jen aktivně se podílet na úsilí české společnosti při rozvoji demokratické Evropy jako svazku rovnoprávných států, jež udržují své tradice, usilují o život v míru, svobodě a dostatku a přijímají možnosti globalizace jako výzvu pro vyrovnání rozvoje a jeho udržení v setrvalém stavu.

Společnost pro Evropu vydávala od 20. dubna 2001 až do doby referenda o vstupu do Evropské unie v internetu na www.evropan.info stránky EVROPAN DNES a magazín Výběr z EVROPANA. Bulletin EVROPAN vydávala měsíčně xeroxem a zasílal jej 2000 zájemců, především městským a obecním úřadům, kde nebyla evropská regionální informační střediska a redakcím místních novin. Ty je

pak dále šířili, zejména xeroxem. Od února 2003 až do července 2004 zveřejňovala v internetu měsíčně stránky o názvu EVROPSKÝ SENIOR, zaměřené speciálně na problémy seniorů v Evropě.

Společnost zamýšlí i v dalším zlepšovat informovanost občanů o Evropské unii a zejména informovat seniory o mezinárodních evropských programech, na nichž by se mohli podílet. (evrospol)

Co je to Brusel čili instituce EU

Evropská unie není státem a nemá tedy zatím ani ústavu. Rozdělení všech činností mezi orgány a instituce Unie a státní orgány členských států byly stanoveny řadou smluv. Podle těchto smluv byly existují následující čtyři základní instituce EU: Evropský parlament, Rada Evropské unie, Evropská komise, Evropský soudní dvůr a Evropský účetní dvůr. Představitelé států a vlád tvoří Evropskou radu, jejíž zvláštní a centrální funkce existuje mimo tyto instituce.

Přímým zástupcem zájmů občanů je Evropský parlament. Jeho členové jsou voleni jednou za pět let v počtu mandátů odpovídajícím počtu obyvatelstva příslušných členských zemí. Parlament jmenuje komisaře Evropské komise a spolu s Radou EU schvaluje zákony i rozpočet Unie a kontroluje výkonnou moc.

Rada Evropské unie, složená z ministrů všech členských států a zvaná též Rada ministrů, rozhoduje o hospodářské politice. Její rozhodnutí jsou pro členské státy závazná. Evropská komise je výkonný orgán (soubor úředníků), řízený komisaři, jejichž význam a činnost odpovídá v příslušných resortech práci rezortních ministrů. Každý členský stát bude po rozšíření delegovat do Evropské komise jednoho komisaře. Povinností komisařů je hájit zájmy Unie bez ohledu na vlastní státní příslušnost.

Finanční institucí Evropské unie je Evropská investiční banka. Nezávisle

funguje Evropská centrální banka navazující na systém národních bank. Poradní funkci má jak hospodářský a sociální výbor EU tak i výbor regionů, proporcionalně složené ze zástupců členských zemí. Evropským parlamentem je volen Evropský ombudsman, který vyřizuje stížnosti na špatnou činnost institucí a orgánů EU, nikoliv však na záležitosti špatné státní, regionální či místní správy členských států. (Podklady EK)

Vzpomínka redaktora

Můj tatínek býval často hluboce zamyšlen a rozprávěl sám se sebou. Ve svém zamyšlení schopen říci vprostřed davu najednou velmi hlasitě: Vláda republiky československé...nebo: Spojené státy evropské....To byly pojmy za protektorátu nebezpečné, a on je opakoval často. Maminka mi proto kladla na srdce, abych na něj dával pozor.

Po práci zasedal často ke svému psacímu stolu s ohromným skleněným kalamářem. V přední řadě jeho knihovny byla krásná literatura. Zakrývala odbornou literaturu, jež byla schována v druhé řadě. Bylo tam dost protinacistických knih (což bylo nebezpečné ve válce) i protisovětských knih (což bylo nebezpečné po válce). Diskutoval o obsahu těchto knih s přáteli, jež byli často internacionální. Měl obzvláště rád Rusy (bílé – antikomunistické) a Poláky (pracoval v Polsku pro Baťu).

Měl velmi elegantní, energické, ale těžko čitelné písmo. Psal pak svým velmi tlustým dřevěným perem do dvou objemných sešitů velkého formátu. První měl titul Otázky národohospodářské, druhý Spojené státy evropské.

Krátce po válce začalo mne zajímat, co vlastně píše. Zabýval se světovou politikou, politickou a národohospodářskou situací, proměnlivostí evropských hranic, vztahy kontinentální Evropy k Anglii, USA i SSSR. Analyzoval situaci a měl vystřiženu řadu článků týkajících se Svazu národů, občanské války ve Španělsku, válečného nebezpečí,

židovských problémů, německo—řeskýcj, německo -francouzských, německo-italských a německo-britských vztahů.

Považoval za potřebné, aby se evropský kontinent a to bez Velké Británie, spojil podobně, jako to učinily koncem 18. stol. Spojené státy americké. Považoval zemřelého T.G. Masaryka za nejvhodnějšího prezidenta Spojených států evropských.

Počátkem roku 1949 byl tatínek v politickém procesu odsouzen na dva roky vězení. Částí uvedených materiálů bylo využito jako důkazů proti němu. Byl žalářován v Plzni, ve věznici Bory. Pan doktor Huňáček, jenž byl po válce prokurátorem při procesu K. H. Franka, poradil mamince jak dosáhnout revize procesu. Po obnoveném procesu se táta vrátil domů a pokračoval v psaní svých spisů. Jeho bratr Oldřich však nevyvázl z komunistických spárů tak lehce. Vyslovil v úzkém kruhu čtyř kolegů přání, aby se sociální demokraté od KSČ opět osamostatnili. Jeden z nich byl konfident a udal ho. Strýc Oldřich byl v Ostravě za pouhé vyslovení zmíněného názoru odsouzen na třináct let, z nichž pak osm odseděl, většinou na Mírově.

Maminka tehdy donutila tátu, aby své spisy zničil. Učinil to s těžkým srdcem. Od té doby pak jen prohluboval své znalosti angličtiny. Posléze byl průvodcem cizinců v Karlových Varech. (red)

R. Coudenhove-Calergi

Evropská myšlenka měla mnoho předchůdců. Jedním z nich byl v 15. století i náš husitský král Jiří z Poděbrad. Evropské myšlení 20. a 21. století však vychází především z úvah a propagační i organizační činnosti hraběte Richarda Nikolause Coudenhove - Calergiho (1894-1972), narozeného v Tokiu. Jeho matka byla Japonka. Otec, rakouský šlechtic holandsko-řeckého původu, byl majitelem panství Ronšperk v Čechách. Svým aristokratickým původem a křesťansko-buddhisticko-hinduisticko-mohamedánským vychováním byl Richard Coudenhove-Calergi předurčen k filozofickému myšlení. Doplnil je systematickou snahou uplatnit nové myšlenky v praxi. Oddal svůj život velkým všelidským ideálům a stal se kosmopolitou.

Po první světové válce byl nakrátko československým diplomatem. Poté se usadil jako nezávislý publicista ve Vídni. V pozdějších letech se stal francouzským občanem.

V roce 1922 publikoval prostřednictvím Neue Freie Presse ve Vídni výzvu k založení Panevropské Unie. Získal pro ni tehdy jen 51 členů. V roce 1923 založil vlastní nakladatelství a vydal v něm publikaci Pan-Europa. Tato kniha byla určena k probuzení politického hnutí, k němuž prozíravě vyzvala evropskou mládež.

Kritizoval tehdejší evropskou politiku tehdejší doby jako politiku minulosti, jež nebyla politikou pro budoucnost. Prostřednictvím evropského hnutí chtěl autor zabránit dalším válkám v Evropě, jejichž vznik předvídal s pronikavou jasnozřivostí. Zdůraznil, že každá historická událost začíná jako utopie.

V deseti kapitolách se zabýval všemi podstatnými problémy tehdejší Evropy:

Nejprve jejím vztahem ke světové politice a mezistátními hranicemi i jejich oprávněností, v dalších kapitolách analyzoval vztahy kontinentální Evropy k Anglii, tehdy považované za nejdůležitější světovou mocnost, dále vztahy Evropy ke vznikajícímu Sovětskému svazu i ke Spojeným státům, jako velmocí, která výsledek první světové války nejvýrazněji ovlivnila.

Věnoval se i poměru Evropy k tehdy vzniklému Svazu národů. V dalších kapitolách analyzoval válečné nebezpečí i politickou situaci po první světové válce. Svou knihu uzavřel rozbořem německo-francouzských vztahů a národnostních otázek.

V závěrečné kapitole navrhl tři fáze vzájemného přibližování k vytvoření Spojených států evropských. Vyslovil prorockou větu: Rusko chce Evropu dobýt - Amerika koupit, která platí dodnes.

Richard Nicolaus Coudenhove-Calergi oslovil velké státníky i svou další činností, mezi nimi T. G. Masaryka, Winstona Churchilla, Charlese de Gaulla, George Pompidou, Bruno Kreiského i Konráda Adenauera. V pozdních letech se znovu oženil s Kirschi Benatzkou, vdovou po Ralphu Benatzkém, úspěšném skladateli operet, narozeném v Moravských Budějovicích. Coudenhove-Calergi šířil evropskou myšlenku až do svých sedmdesáti osmi let. Probudil velké politické hnutí, které vedlo k založení Evropské unie.

Jeho starší bratr Johann, hrabě Coudenhove-Calergi, sídlil na zámku Ronšperku. Měl dceru Marinu, jež spolu s ním byla z ČSR po válce vysídlena do Bavorska. Odešla pak za svou matkou Lily do Říma, pracovala jako sekretářka v USA a zemřela tam v roce 2000. (red)